

Boekmanschting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 CP Amsterdam
Tel. 5243739

Kunst en cultuur in Drenthe

Deze beleidsnota verschijnt op een moment dat aanmerkelijke bezuinigingen binnen het provinciale beleid zijn aangekondigd.

De voorziene bezuinigingen zullen worden verwerkt in de Kadernota 1995, ten behoeve van de begroting 1996, die zal verschijnen in het voorjaar van 1995.

Wij wijzen u er nu reeds op dat het niet uitgesloten is dat in verband met de noodzakelijk door te voeren bezuinigingen, beleidsvoornemens in deze nota in belangrijke mate moeten worden bijgesteld.

Februari 1995

Inhoud

1.	Cultuur in de provincie Drenthe	4
1.1.	Hoezo cultuur?	4
1.2.	De overheid moet haar plaats weten	5
1.3.	Cultuur in een provincie als Drenthe	7
1.4.	Wat doen gemeenten, wat doet de provincie?	8
1.5.	Doelstelling en instrumenten	9
1.6.	Nieuw beleid/versterking culturele infrastructuur	10
2.	Beleid nader belicht	12
2.1.	Beeldende kunst	12
2.2.	Amateurkunst en kunstzinnige vorming	13
2.3.	Podiumkunsten	15
2.4.	Het Drents cultureel erfgoed	17
2.4.1.	Algemeen	17
2.4.2.	Archeologie	17
2.4.3.	Musea	18
2.4.4.	Drentse taal	19
2.4.5.	Drentse geschiedenis	21
2.4.6.	Archieven	22
2.4.7.	Volkskunst en folklore	22
2.4.8.	Monumentenzorg en gebouwde omgeving	23
2.4.9.	Landschap	24
2.5.	Letteren	25
2.5.1.	Bibliotheekwerk	25
2.5.2.	Literatuur, lees- en schrijfbevordering	26
2.6.	Media	27
2.6.1.	Regionale omroep	27
2.6.2.	Regionale televisie	28
2.6.3.	Overige media	29
2.7.	Cultuur van minderheden	29
2.8.	Cultuurtoerisme en festivals	31
2.8.1.	Cultuurtoerisme	31
2.8.2.	Festivals	32
	Bijlage	
1.	Overdrachtsuitgaven in verband met kunst- en cultuurbeleid	35

1. Cultuur in de provincie Drenthe

1.1. Hoezo cultuur?

In de nota Drenthe 2000 kiest het bestuur van de provincie Drenthe voor drie speerpunten van beleid. Een daarvan is het bevorderen van een goed leefklimaat in onze provincie. Essentieel daarvoor is de aanwezigheid van een bloeiende cultuur. Waarom?

Cultuur is het eement van de samenleving. Cultuur bindt mensen. Het samen vorm geven aan eigentijdse cultuuruitingen, het samen behouden en presenteren van het cultureel erfgoed en het samen genieten van cultuuruitingen vergroten het sociaal en cultureel zelfbewustzijn. Dat is belangrijk voor mensen. Dat is belangrijk voor een provincie. De kwaliteit van de cultuur zegt iets over het ontwikkelingsniveau van een beschaving.

Maar ook de kwaliteit van het individuele menselijke bestaan hangt ten nauwste samen met de mogelijkheden tot cultuurbeleving. Cultuur biedt de mens schoonheid, ontplooiingsmogelijkheden, ontspanning en vrijetijdsbesteding, ontroering, verwondering, mogelijkheden tot expressie en reflectie op de samenleving. Cultuur prikkelt, daagt uit tot vernieuwing en tot het verleggen van grenzen.

Dat cultuur naast haar eigen zingevende waarde voor het menselijk bestaan ook nog een economische factor van betekenis blijkt te zijn, is mooi meegenomen. Sterker nog: voor een gezonde economie is een bloeiende cultuur een regelrechte voorwaarde.

Aan cultuur is werkgelegenheid en een bestedingspatroon verbonden van niet geringe omvang. Een goede culturele infrastructuur en een goede culturele uitstraling zijn een positieve vestigingsfactor van betekenis. Voor het winnen van nieuwe bedrijven maar ook voor het kunnen aantrekken van hoger opgeleid personeel door bestaande bedrijven is een bloeiend cultuuraanbod binnen een streek een vereiste. In een toeristisch-recreatieve provincie als Drenthe snijdt het mes bovendien aan twee kanten, het cultureel erfgoed (landschap met boerderijen, hunebedden, monumenten en musea) trekt toeristen en reerenten en dat kan, mits goed aangepakt, heel wat inkomsten opleveren. Daarmee wordt een aanbod mogelijk gemaakt van eigentijdse culturele activiteiten en de versterking van het culturele aanbod van Drenthe bewerkstelligd.

Cultuur is een breed begrip. Je kunt cultuur beshouwen als "de levensstijl van een samenleving". Een ander woord voor beschaving dus. Cultuur in deze zin geeft zich rekenschap van verleden, heden en toekomst. Dat komt tot uiting in de aandacht voor geschiedenis, archeologie, landschap en monumenten, voor eigentijdse cultuurproductie, museale zorg maar ook in de vorm van ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling in een verdraagzame veranderende samenleving. Alle mensen maken, soms onbewust, deel uit van de cultuur en genieten daarvan. Het is van belang dat mensen daartoe gelijke kansen krijgen.

De samenleving is steeds complexer en gevarieerder geworden. Daarmee worden nieuwe eisen gesteld aan de samenleving, de beschaving. Minderheden en asielzoekers, de teruglopende overheidsbemoediging op veel terreinen en de toenemende individualisering doen een beroep op burgerzin, zelfredzaamheid en onderlinge tolerantie. Brede deelneming aan cul-

turele en interculturele activiteiten kan ook voor de toekomst een hechte samenleving bevorderen.

Cultuuruitingen van hoge kwaliteit vallen onder het begrip kunst. Kunst kan variëren van amateurkunst via semi-professionele kunst tot professionele kunst en is er in vele vormen en soorten. Steeds meer mensen worden zich bewust van de waarde van kunst.

De toegenomen welvaart en het nog steeds stijgende onderwijsniveau maken dat steeds meer mensen genieten van kunst en zich daarop willen toeleggen. Kunst is een groeisector. Een streek waar waardevolle kunstuitingen zijn of worden geproduceerd heeft uitstraling en aantrekkingskracht.

Weinig mensen zullen zich in deze beschouwing niet kunnen vinden. Maar spannender is de vraag of voor behoud, bloei en ontwikkeling van cultuur ook in de toekomst de bemoeienis van de overheid nog noodzakelijk is. En vervolgens of voor bloei en voortbestaan van de cultuur in Drenthe de bemoeienis van het provinciale bestuur van Drenthe noodzakelijk is. Deze nota wil aangeven dat beide vragen met "ja" beantwoord moeten worden. De cultuur is haar prijs waard.

1.2. De overheid moet haar plaats weten

Waar mensen samenleven, vormen zij cultuur. Daarvoor hebben zij geen overheid nodig. Overblijfselen van de woon-, werk- en leefcultuur van onze eerste bewoners tonen dat aan. Iedere beschaving kent haar eigen creativiteit en inventiviteit. Zij ontwikkelt deze tot het moment dat die beschaving om welke redenen dan ook ten onder gaat. Iedere beschaving heeft haar eigen trots, haar eigen kunstenaars. De geschiedenis leert dat de gegoede burgerij en de gezagsdragers van vroeger de ontplooiing van kunstenaars stimuleerden en hun productie bevorderden. Vaak kon slechts een sociale bovenlaag daar vervolgens van genieten. Het grootste deel van de bevolking schiep zijn eigen cultuur, een volkscultuur, met veel minder mogelijkheden tot ontplooiing en vernieuwing. Wij denken daarbij aan kunstnijverheid, vertel- en voordrachtskunst. Een cultuur die niet veel geld mocht kosten.

Een voortschrijdende beschaving accepteert geen tweederangs burgers. De Nederlandse wetgever heeft daarvoor een belangrijke voorwaarde geschapen.

Artikel 22 van de Nederlandse Grondwet bepaalt namelijk dat "de rijksoverheid verantwoordelijk is voor de bevordering van de volksgezondheid en van voldoende woongelegenheden en dat zij voorwaarden schept voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding". Culturele ontplooiing is dus een grondwettelijk recht van iedere Nederlandse burger, door de wetgever in één adem genoemd met volksgezondheid en woongelegenheden.

Voor die mogelijkheid tot persoonlijke ontplooiing heeft de overheid zich zelf verantwoordelijk gesteld. Zij moet culturele waarden in stand houden en ontwikkelen, en bevorderen dat mensen kennis kunnen nemen van en participeren in culturele uitingen.

Al wordt de overheid een belangrijke taak toegedacht, ze moet haar plaats kennen. Cultuur in de zin van beschaving wordt immers vooral gevormd en gedragen door de mensen. De overheid kan randvoorwaarden scheppen, kwaliteit, vernieuwing en deelneming stimuleren en waar nodig regels stellen, maar de inhoud van cultuur moet zich in vrijheid kunnen ontwikkelen.

De cultuurstimuleringsfunctie van een rijk mecenaat in het verleden is dus overgenomen door subsidiërende overheden. De rol van kunstkopende kooplieden en regenten is overgenomen door vennootschappen en holdings.

En daarnaast is de sociale samenstelling van de maatschappij veranderd. De welvaart maakt dat een groter deel van de bevolking dan vroeger het geval was, (meer) kan betalen voor culturele producten en diensten. Ook is het een gegeven, dat een groter deel van de bevolking meer kansen heeft (gehad) om de waarde van cultuur te leren kennen en waarderen.

Interessant is de vraag of de overheid in de jaren negentig haar grondwettelijke taak ten aanzien van het behoud van het cultureel erfgoed volledig of grotendeels kan overlaten aan het bedrijfsleven en de "vrije" markt. Een tweede vraag is of de materiële situatie en de culturele ontwikkelingsgraad van de Nederlandse burgers inderdaad zodanig zijn verbeterd, dat vandaag de dag ook zonder overheidsbemoeyenis een rechtvaardige spreiding van cultuurdeelneming over de totale bevolking is veilig gesteld.

Wij zouden beide vragen ontkennend willen beantwoorden. Wat betreft kansen op deelneming aan cultuur bestaan er nog steeds grote verschillen. Cultuurbevordering door het bedrijfsleven is niet structureel gegarandeerd en sterk afhankelijk van de economische ontwikkeling. Bovendien kiest het bedrijfsleven vaak voor zekerheid, terwijl in een goed cultureel klimaat juist ook het experiment kansen moet krijgen. De markt voor kunst en cultuur is relatief nieuw en nog onvolgroeid. Een overheid die tegen zo'n achtergrond kunst en cultuur afhankelijk maakt van het spel van vrije maatschappelijke en economische krachten kent niet alleen haar plaats niet, maar ook haar verantwoordelijkheid niet.

Dat neemt niet weg dat de rol van de overheid geregeld herijking behoeft. Een veranderde maatschappij en het toegenomen welvaarts- en ontwikkelingsniveau bieden nieuwe kansen. Een nieuwe sociaal-maatschappelijke problematiek stelt nieuwe eisen. Het is daarbij belangrijk verschuivingen in taakopvatting weloverwogen gestalte te geven. De samenleving moet in staat worden gesteld zich aan nieuw-geformuleerd beleid aan te passen. Te abrupte terugtrekkende bewegingen van de overheid zonder samenspraak met betrokkenen en andere overheden, kunnen gaten slaan die niet opgevuld kunnen worden.

Voor de provincies is als derde vraag van belang of er vandaag de dag een specifieke rol voor de provinciale overheden is weggelegd, naast die van rijk en gemeenten. En als die er is, hoe ziet die er dan uit?

Tot voor kort bestond er een taakverdeling tussen de drie overheden, althans op sommige beleidsonderdelen. Op het gebied van de podiumkunsten bij voorbeeld, financierde het rijk de produktie van podiumkunst en zorgden de gemeenten voor de afneming van kunstprodukties en de exploitatie van accommodaties waarin deze gepresenteerd kunnen worden. De provincies dienden als "scharnier" tussen het aanbod (het rijk) en de vraag (de gemeenten).

De jongste nota over het cultuurbeleid van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC), getiteld Investeren in cultuur (1992) geeft al aan dat de drieslag van aanbod, distributie en afneming in zijn algemeenheid niet meer samenvalt met de drie overheidslagen. De werkelijkheid is immers, dat soms alle drie de overheidslagen zich inzetten voor de produktie, spreiding van en deelneming aan activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. De verdeling van verantwoordelijkheden over de drie overheidslagen kan alleen op zwaartepunten worden geregeld. Door een goede afstemming van beleid kan er sprake zijn van complementair bestuur.

Aan de ontwikkeling van deze complementariteit moet echter nog hard worden gewerkt, zeker door de lagere overheden. Zeker nu in de nieuwe wet op het specifiek cultuurbeleid de taken van de rijksoverheid wél en die van de lagere overheden niet aan de orde komen. Het lijkt ons van belang in een nationaal cultuurbeleid de rol voor de provincies en de gemeenten duidelijker vast te leggen, zodat de regionale en lokale invloed op het nationale cultuurbeleid beter tot zijn recht komt. Deze gedachte past in de poging van het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om

op het gebied van de podiumkunsten, het monumentenbeleid en de archeologie een nieuwe taakafbakening met het rijk overeen te komen. In de provincies zelf is de taakverdeling tussen hen en de gemeenten onderwerp van afzonderlijk overleg.

Uit vorenstaande blijkt dat de provincies duidelijk een eigen taak claimen op het gebied van de cultuur. Zij willen niet meer alleen een scharnier zijn tussen de rijks- en de gemeentelijke overheid, maar zien voor zich zelf een rol weggelegd als bewaker van kwaliteit, gebiedsgericht regisseur, oplosser van regionale problemen en bestuurlijk partner. De provincies willen het beleid in evenwicht houden, zodat al hun inwoners eersterangs burgers zijn. De provincies willen vorm geven aan een goede regionale culturele infrastructuur. De provincies willen een substantiële bijdrage leveren aan participatiebevordering, omdat ze de behoeften van hun inwoners kennen en tegelijkertijd vanuit een overzichtspositie kunnen handelen.

1.3. Cultuur in een provincie als Drenthe

De situatie in Drenthe is specifiek, hooguit te vergelijken met die van een andere dunbevolkte plattelandspovincie als Zeeland. Dat specifieke karakter brengt problemen met zich mee, maar ook bijzondere mogelijkheden.

De problemen zijn onder meer de volgende.

- Drenthe heeft geen grote centrumgemeente en mist daarom de daarbij behorende culturele motorfunctie.
- De noordelijke professionele podiumgezelschappen die door de rijksoverheid worden bekostigd, zijn geen van alle in Drenthe gevestigd. De culturele uitstraling die inherent is aan hun vestigingsplaats gaat daardoor aan Drenthe voorbij. Daarnaast blijkt Drenthe zelden of nooit in aanmerking te komen voor de toekenning van rijkssubsidies voor incidentele activiteiten of produkties uit landelijke cultuurfondsen.
- De gemeenten hebben (ook na een gemeentelijke herindeling) relatief weinig inwoners. Dit betekent dat voorzieningen als muziekscholen en schouwburgen moeilijk te exploiteren zijn. Zo is de eis van het landelijk Kunstenplan dat theaters meer inkomsten uit recette moeten verwerven in de dunbevolkte Drentse situatie moeilijk te realiseren. Ook de hogere technische eisen die professionele gezelschappen aan de accommodaties stellen en de relatief grote afstand tot de Randstad zijn allemaal verzwarende factoren. Toch is de Drentse bevolking een dwarsdoorsnede van de Nederlandse bevolking. Dat betekent dat ook hier een breed kunstenaanbod wordt verwacht, aangepast aan de verschillen in smaak, leeftijd, opleiding en inkomen van het publiek. Niet elke gemeente heeft een schouwburg. De gemeenten die er wel een hebben draaien alléén voor de lasten op.
- Culturele activiteiten van grote allure, zoals die buiten Drenthe door grote gemeenten worden bekostigd, vinden in Drenthe niet plaats. (Poetry International, de nieuwbouw van het Groninger Museum, het Holland Festival, de Uitmarkt, Rotterdams filmfestival). In Drenthe zijn de gemeenten niet in staat hiervoor de benodigde subsidies te verlenen. Dat betekent ook dat aanvullende rijks gelden zelden beschikbaar komen voor Drenthe.
- Hoewel veel toeristen Drenthe bezoeken vanwege het samengaan van cultuur en natuur in het landschap, komen de inkomsten uit deze sector nog weinig ten goede aan de instandhouding van de cultuur.

Zoals gezegd is Drenthe niet de enige provincie in zo'n situatie. De provincie Zeeland schrijft in haar cultuurnota na een soortgelijke opsomming: "Door al deze factoren dient

Zeeland (en daarmee worden met name bedoeld de grotere centrumgemeenten en de provincie) zelf en grotendeels voor eigen rekening zorg te dragen voor een adequaat voorzieningsniveau. Zeeland zal de culturele boontjes in belangrijke mate zelf moeten blijven doppen". Drenthe kan deze hartekreet volmondig nazeggen. Ook de Drentse boontjes moeten door ons zelf worden gedopt!

Het bovenstaande vraagt om een specifieke inzet van de provincie. In hoofdstuk 2, paragraaf 2.3, staat beschreven welk beleid wij ons voornemen om op het gebied van de podiumkunsten samen met buurprovincies, het rijk en de Drentse gemeenten de problemen met betrekking tot de podiumkunsten het hoofd te bieden.

De bijzondere structuur en positie van Drenthe biedt ook kansen. De lijnen zijn kort, de activiteiten zijn overzichtelijk, er is een bloeiend verenigingsleven en een groot gemeenschapsgevoel waardoor vele vrijwilligers zijn te mobiliseren. Er is een sterke binding met het Drentse cultureel erfgoed, hetgeen een belangrijk vertrekpunt kan zijn. Er is een grote mate van bereidheid tot samenwerking. Drenthe's natuur en landschap trekken veel toeristen en recreanten. De cultuur kan vanwege de bijdrage die zij levert aan het toeristisch klimaat (monumenten, musea en evenementen) ook recht doen gelden op inkomsten uit die sector.

1.4. Wat doen gemeenten, wat doet de provincie?

Als uitgangspunt kiezen wij ervoor dat de gemeenten op alle terreinen de benodigde uitvoerende activiteiten tot hun verantwoordelijkheid rekenen. Het ondersteunen van een bibliotheek, eventueel een gemeentelijk museum, het ondersteunen van amateurkunstinstellingen, culturele accommodaties, het ondersteunen van festivals en lokale, incidentele culturele activiteiten, het ondersteunen van plaatselijke historische verenigingen, dit alles beschouwen wij als een gemeentelijke taak.

De provincie Drenthe beschouwt zich als partner in cultuurbeleid. Zij vervult haar autonome beleid en wettelijke taken (op grond van onder meer de Archiefwet en de Welzijnswet) in samenspraak met de gemeenten.

De specifieke rol die de provincie daarnaast wil spelen, is die van bemiddelaar en regisseur. De provincie kan motiveren tot bundeling van krachten, tot samenwerking tussen instellingen onderling en tussen instellingen en overheden. Een goed functionerend cultureel netwerk zorgt ervoor dat met het beschikbare geld meer kan worden gedaan. Naast het bevorderen van netwerkvorming en samenwerking zet de provincie zich ook in voor het verwerven van middelen voor cultuur vanuit de markt en het particulier initiatief. Een voorbeeld is de onlangs ingestelde SNS-prijs, een (aanmoedigings)prijs voor opvallende culturele actoren.

De Drentse kleinschaligheid brengt met zich mee dat een aantal voorzieningen het meest efficiënt op provinciale schaal georganiseerd kan worden, hetzij omdat de desbetreffende activiteit naar zijn aard om een grotere schaal vraagt (Drentse Taol), hetzij omdat er een heel specifieke deskundigheid voor is vereist, voor de uitvoering waarvan de gemeente een te klein draagvlak biedt (Kunstuitleen).

Ten derde heeft de provincie een belangrijke rol in het stimuleren van uitvoerende activiteiten op bovengemeentelijk niveau. Zo maakt subsidie van de provincie het mogelijk dat de meest getalenteerde amateurkunstenaars hun vaardigheden ontwikkelen en tonen in onder andere het Drents Jeugdorkest, het Drents Symfonie Orkest, Drentse semi-professionele toneelproducties en het Drents Kamerkoor. Ook de subsidiëring van koorbegeleidingen valt hierbij te noemen.

1.5. Doelstelling en instrumenten

Als beleidsdoelstellingen willen wij formuleren:

- het behoud van het cultureel erfgoed, onder andere door het vergroten van eigen, structurele inkomstenbronnen;
- het ontsluiten en toegankelijk maken van het cultureel erfgoed;
- het bevorderen van de deelneming van Drentse inwoners aan de produktie en consumptie van cultuur;
- het bevorderen van de kwaliteit van kunstproduktie en cultuureducatie.

Sleutelbegrip bij het nastreven van deze doelstellingen is verbetering van de culturele infrastructuur (voor toelichting zie paragraaf 1.6).

Om deze doelstellingen te realiseren beschikt de provincie over de volgende instrumenten.

1. Instellingen als de Provinciale Bibliotheekcentrale Drenthe (PBc), het Kunst & Cultuur Instituut Drenthe (K&C), de Provinciale VVV en het Drents Museum. Zij worden gerekend tot de groep instellingen die instrument zijn van provinciaal beleid. Dat houdt in dat wij van deze instellingen verwachten dat ze zich niet alleen bezighouden met hun eigen uitvoerende en steunfunctietaken, maar dat ze ook conform het provinciaal beleid initiërend en dienstverlenend de culturele infrastructuur in Drenthe verder helpen uitbouwen. Ook provinciale doelstellingen op het terrein van emancipatie- en minderhedenbeleid dienen door hen nadrukkelijk te worden nagestreefd en verantwoord.

Van het Drents Museum verwachten wij daarom naast het eigen museale werk ook een actieve deelneming aan de activiteiten van de Federatie van Drentse Musea en krachtige ondersteuning van het museumconsulentschap, alsmede goede afstemming met de Stichting Orvelte als een "levend" openluchtmuseum en met het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI) te Borger.

Van de PBc verwachten wij adequate ondersteuning van de lokale bibliotheken, voortdurende bereidheid tot verdergaande samenwerking met de niet-aangesloten bibliotheken en ondersteuning van de lettereninfrastructuur.

Van de vier afdelingen van het K&C verwachten wij naast de uitvoerende en begeleidende activiteiten op het terrein van de beeldende kunst en de regionale cultuur, en de steunfunctietaken op het terrein van kunstzinnige vorming en amateurkunst, een actieve opstelling, waarbij men gevoed door het Drentse culturele netwerk krachtige impulsen uit doet gaan naar het culturele leven in onze provincie.

Behalve het Drents Museum, werken de genoemde instellingen met budgetsubsidies. De besturen van deze instellingen dienen zorg te dragen voor een zinvolle verdeling van personeels- en activiteitenkosten.

Medewerkers moeten over een voldoende groot activiteitenbudget kunnen beschikken, om het werk goed te kunnen doen.

2. Structurele subsidiëring van een aantal andere culturele organisaties die op bovengemeentelijk niveau wezenlijke bijdragen leveren aan de cultuur en de culturele infrastructuur.
3. Het verlenen van incidentele subsidies aan activiteiten of produkties van bovengemeentelijk belang.
4. Bestuurlijk en ambtelijk overleg met instellingen en overheden over netwerkvorming, afstemming en dergelijke.

5. Het motiveren en stimuleren tot culturele activiteit conform de provinciale visie door middel van toespraken, voorwoorden en interviews.
6. Het toekennen van de provinciale Culturele Prijs en steunverlening bij de toekenning van SNS-(aanmoedigings)prijzen.

1.6. Nieuw beleid/versterking culturele infrastructuur

Met nieuw beleid bedoelen wij hier geen ander beleid, maar een verandering in de wijze van werken. Wij noemen dit "versterking van de culturele infrastructuur". Daarmee bedoelen wij de aanscherping van het beleid en de al bestaande wijze van werken. Door intensivering, de versterking daarvan, willen wij het provinciale beleid operationeel houden, óók in een tijd van teruglopende middelen. De term is afkomstig uit de nota Drenthe 2000.

1. Wij zullen nadrukkelijk actief de samenwerking tussen en bundeling van instellingen bevorderen. Dit betreft niet zozeer de structuur. De herstructurering provinciaal welzijnswerk heeft plaatsgevonden en moet wat betreft de sector Cultuur nog de verwachte meerwaarde opleveren. De samenwerking waar wel op wordt gedomd, moet vooral worden gevonden in een enthousiast samenwerken op het gebied van activiteiten en evenementen, waarbij ieder de eigen kracht en sterkte inbrengt ter vergroting van de kwaliteit, uitstraling en bestaanszekerheid van de gezamenlijke activiteiten, ook indien het initiatief van derden afkomstig is.

Het is met de beperkte provinciale menskracht onmogelijk deze aanpak op alle terreinen tegelijk op te pakken; dit moet gefaseerd gebeuren. In 1994 is een begin gemaakt met netwerkvorming op het terrein van archeologie (rond de totstandkoming van de nota Archeologie Noord-Nederland onderzocht, anno 1994), letteren (ronde-tafelgesprek literatuur over onder meer de Taaltheaternacht), beeldende kunst (ronde-tafelgesprek beeldende kunst over onder meer een platform) en cultuurtoerisme (onderzoek cultuurtoerisme).

Voor 1995 wordt gedacht aan bundeling en samenwerking in de monumentensector.

2. Wij zullen ons inzetten voor een grotere bijdrage van het particulier initiatief voor de cultuursector. Kunst en cultuur moeten een integraal onderdeel uit gaan maken van het uitgavenpatroon van bedrijfsleven en instellingen in diverse andere sectoren. Wij hebben het hier niet in de eerste plaats over sponsoring. Wij hebben het over opdrachten op het terrein van vormgeving, bouwkunst, publikaties, inrichting gebouwen, huisvesting in (gerestaureerde) monumenten, relatiemanagement en dergelijke. Kunst en cultuur moeten verder een meer geïntegreerd deel uit gaan maken van overheidsbeleid op verschillende terreinen (economische zaken, toerisme, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en verkeers- en waterinfrastructuurle werken). Binnen het provinciaal beleid zal het bereiken van bepaalde culturele doelstellingen vanuit diverse beleidsvelden worden aangestuurd. Voorbeelden daarvan zijn te vinden in het Streekplan, het Natuurbeleidsplan en het Beleidsplan recreatie en toerisme.
Het instellen van een culturele aanmoedigingsprijs door de SNS-bank is een voorbeeld van een vergrote culturele betrokkenheid vanuit de private sector.
3. Wij zullen in geregeld overleg met de (schouwburg)gemeenten Hoogeveen, Emmen, Meppel en Assen (HEMA) afstemming en samenwerking op het gebied van kunst en cultuur bespreken. Wij zullen onderzoeken, in overleg met de Drentse gemeenten,

welke taken op het gebied van de cultuur in de toekomst door de (heringedeelde) gemcenten kunnen worden vervuld. Waar specialisaties en verdeling van taken tussen gemcenten onderling en tussen gemeenten en provincie aan de orde zijn, zullen wij een coördinerende rol spelen.

4. Binnen het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) en de Nieuwe Hanze Interregio zullen wij wat betreft de provinciale instellingen en activiteiten zoeken naar samenwerking, afstemming en taakverdeling naar specialisatie. Wij zullen deze samenwerking ook benutten voor het vergroten van het podiumbereik van Drentse gezelschappen en kunstenaars. In SNN-kader zullen wij bij de rijksoverheid de noordelijke en Drentse kunst- en cultuurbelangen bespreken en bepleiten, alsmede de belangen van de in het Noorden gevestigde gezelschappen. Een voorbeeld daarvan is de samenwerking van het Drents Museum met andere musea in nationaal en internationaal verband.
5. Van de oorspronkelijke subsidiekredieten is vanwege de bezuinigingen van de afgelopen jaren slechts een bescheiden bedrag overgebleven. Dit vraagt om herbezinning op een duidelijke prioriteitstelling.
Daardoor zal het accent van het subsidiebeleid in de toekomst meer komen te liggen op het bieden van ontwikkelingskansen aan de specifiek sterke punten die in Drenthe aanwezig zijn. In de toekomst willen wij dus minder "van alles een beetje". Prioriteit zal worden gegeven aan instellingen, produkties en activiteiten die het cultureel zelfbewustzijn vergroten en die een uitstralend, wervend effect hebben, naar binnen en naar buiten. Dit beleid zal vorm krijgen in opdrachten, subsidiebeschikkingen en de beoordeling van de activiteitenprogramma's in het kader van de budgetfinanciering.
Ook de door de provincie gesubsidieerde instellingen zullen zich, om versnippering van middelen te voorkomen, meer moeten beperken tot een aantal (door ons goed te keuren) speerpunten. Voor een deel is dit beleid reeds ingezet. Het Drents Museum concentreert zijn aankoopbeleid op realistische kunst uit het hele Noorden en heeft als museale speerpunten Archeologie en Kunst rond 1900 gekozen.
In het nieuwe beleid op het gebied van theater concentreren wij ons op semi-professionele produkties. Een belangrijk initiatief als de theaterwerkplaats "t Hek van de Dam" te Ekehaar kreeg onze steun. Ook op de andere terreinen zullen wij dit beleid verder vorm geven.

2. Beleid nader belicht

2.1. Beeldende kunst

Situatie

In 1993 is door provinciale staten het Beeldende-kunstplan 1993 tot en met 1996 vastgesteld; jaarlijks wordt het bijbehorende financiële bestedingsplan vastgesteld. In deze raamnota willen wij daarom volstaan met een samenvatting van bestaand beleid en het aangeven van beleidsaccenten voor de toekomst.

Het beeldende-kunstbeleid van de provincie beoogt de integratie van beeldende kunst en samenleving. Daarbij heeft de provincie zich, samen met de convenantgemeenten Assen en Emmen, ten doel gesteld een goed beeldende-kunstklimaat in heel Drenthe te handhaven door middel van een onderling samenhangend beeldende-kunstbeleid. Waar mogelijk wordt ook met andere gemeenten samengewerkt om dit doel te bereiken.

Als instrumenten daartoe beschouwen wij:

- de Afdeling Beeldende Kunst van het K&C, waar de begeleidende functie voor opdrachten en aankopen is ondergebracht, alsmede de Kunstuitleen, de Tentoonstellingsdienst, en het Documentatiecentrum Beeldende Kunst;
- de Afdelingen Amateurkunst en Kunstzinnige Vorming van het K&C, die op het terrein van de beeldende kunst voor amateurs, scholen en instellingen de (kadervormende) steunfunctie vervullen;
- de Subsidieregeling provinciale bevordering beeldende kunst, op grond waarvan incidentele subsidies kunnen worden toegekend aan beeldende kunstenaars, gemeenten, bedrijven en instellingen voor activiteiten die gericht zijn op productie, spreiding en afneming van beeldende kunst;
- het beeldende-kunstbeleid van het Drents Museum, gericht op verwerving van een representatieve museumcollectie eigentijdse kunst, met als specialisatie realistische kunst uit het gehele Noorden;
- periodiek overleg met instellingen, overheden en kunstenaars;
- het geven van voorlichting en adviezen door provinciale medewerkers.

Beleidsvoornemens

- BK1 Het actualiseren van het beeldende-kunstdocumentatiebestand door het K&C verdraagt geen verder uitstel. Wij zullen op snelle afronding toezien.
- BK2 Wij zullen in SNN-verband tot verdere afstemming van procedures en subsidie-regels proberen te komen en bevorderen dat het bereik van Drentse kunstenaars in het Noorden wordt vergroot, onder andere door een noordelijke documentatie-uitwisseling.
- BK3 Het verhogen van de kwaliteit van de vormgeving op allerhande terreinen zullen wij nastreven door te bevorderen dat beeldende kunstenaars bij de vormgeving van de Drentse omgeving en activiteiten worden betrokken. De wenselijkheid van

een project Vormgeving in Drenthe zal worden onderzocht. Onderdeel van dit project is een onderzoek naar de situatie, de mogelijkheden en de wensen inzake vormgeving in Drenthe, zowel aan de kant van de producenten als de consumenten. Een dergelijk onderzoek wordt verricht in samenwerking met K&C.

- BK4 Wij zullen onderzoeken hoe de beeldende-kunstsector (met name de Kunstuitleen) zich nadrukkelijk commerciëler op de cultuurmarkt kan ontwikkelen en daarvan ook structureel de vruchten kan plukken.
- BK5 Wij zullen voorzien in de behoefte aan een "Platform beeldende kunst". Daartoe zullen wij jaarlijks een ronde-tafelgesprek organiseren om netwerkvorming beeldende kunst te bevorderen, alsmede ontwikkelingen, problemen en wensen te bespreken. Ook zullen wij jaarlijks in overleg treden met de beeldende-kunstberoepsorganisaties om de Drentse situatie en het provinciale beeldende-kunstbeleid te bespreken.
- BK6 De werkwijze van de Provinciale Adviescommissie Beeldende Kunst zal verder worden verbeterd. Daartoe zal aandacht worden besteed aan een evenwichtige samenstelling van de commissie. De mogelijkheden van de commissie tot vroegtijdig contact met opdrachtgever en kunstenaar zullen worden bevorderd.
- BK7 Wij zullen de mogelijkheden en wenselijkheid (laten) onderzoeken om ten behoeve van beeldende-kunstopdrachten te werk te gaan aan de hand van een zogenaamd "beeldplan", waarin een inventarisatie is opgenomen van geschikte plekken voor verschillende vormen van beeldende-kunsttoepassing.
- BK8 Wij zullen onderzoek doen naar de mogelijkheden en geschikte locaties voor één of meer land-art projecten.

2.2. Amateurkunst en kunstzinnige vorming

Situatie

In 1993 is door provinciale staten eveneens de nota Amateurkunst en kunstzinnige vorming (AK/KV) vastgesteld. Wij volstaan daarom in deze raamnota met een samenvatting van bestaand beleid en het aangeven van beleidsaccenten voor de toekomst.

Amateurkunst en kunstzinnige vorming zijn van belang voor de samenleving omdat bijdragen aan het in stand houden van maatschappelijke verbanden de actieve en passieve cultuurparticipatie van de burger bevorderen, een bijdrage leveren aan de persoonlijke ontwikkeling van het individu en het culturele klimaat binnen de provincie versterken.

Waar het gaat om de taakverdeling tussen de overheden acht de provincie zich op het gebied van de amateurkunst en kunstzinnige vorming in het bijzonder verantwoordelijk voor de steunfunctie ofte wel het tweede-lijnswerk.

Daarnaast beschouwt de provincie zich verantwoordelijk voor een aantal amateurkunstactiviteiten op provinciaal niveau, het zogenaamd provinciaal uitvoerend werk.

In paragraaf 1.3 (Cultuur in een provincie als Drenthe) hebben wij aangegeven dat het op het gebied van in Drenthe gevestigde professionele podiumkunstinstituten armoede is. Des te noodzakelijker is het om van de bloeiende amateurkunstbeoefening voor het Drentse culturele klimaat de vruchten te plukken.

Het provinciale beleid richt zich daarom vooral op het bevorderen van de kwaliteit van amateurkunst en waar mogelijk de uitgroei daarvan tot een semi-professioneel niveau. Op het terrein van de toneelkunst lijkt deze wijze van aanpak reeds resultaten op te leveren. Kunstzinnige vorming biedt binnen de diverse disciplines een belangrijk fundament. Hoge kwaliteit van amateurkunst bevordert uitstraling en publieksdeelname en, mits goed begeleid, geldt dat ook omgekeerd. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het uitvoerend werk, en dus voor vergroting van aanbod en deelname. De uitbouw en samenwerking van de regionale muziekscholen tot instituten voor kunstzinnige vorming juichen wij daarom toe. De provincie is verantwoordelijk voor de steunfuncties AK/KV, die verantwoordelijk zijn voor de kadervorming, ontwikkeling en kwaliteitsverhoging op het gebied van de amateurkunst en de kunstzinnige vorming.

Wat betreft uitvoerend werk acht de provincie zich slechts verantwoordelijk voor (semi-)professionele producties van bovengemeentelijk belang.

Als instrumenten beschouwen wij:

- de Afdelingen Amateurkunst en Kunstzinnige Vorming waar de steunfuncties bij het K&C zijn ondergebracht;
- Podium Dichterbij K&C, dat de relatie verzorgt tussen het professionele podiumaanbod en de steunfunctie-activiteiten van K&C;
- subsidiëring van Drentse overkoepelende organisaties voor theater, muziek en dergelijke;
- subsidiëring van amateurkunstverenigingen die werken op provinciaal niveau;
- de Subsidieregeling voor activiteiten op het gebied van kunst en cultuur;
- periodiek overleg met instellingen, verenigingen en overheden.

De infrastructuur op het terrein van amateurkunst en kunstzinnige vorming laat hier en daar te wensen over. Minder traditionele vormen van amateurkunst worden te weinig beoefend en aangeboden. De verhouding en samenwerking tussen regionale instituten, koepelorganisaties en de provinciale steunfunctie verdient verbetering en versteviging. Op de provinciale subsidiemogelijkheden is ingrijpend gekort.

AK/KV lenen zich bij uitstek voor het bevorderen van identiteitsbeleving van de verschillende bevolkingsgroepen. Wij willen bevorderen dat er een klimaat en een aanbod ontstaat, waarbij mensen worden aangemoedigd zich met hun eigen cultuur bezig te houden.

Immers, juist dan is de drempel voor cultuurparticipatie laag. Om die reden maakt popmuziek onderdeel uit van de Afdeling Amateurkunst. Popmuziek als onderdeel van de cultuur is van belang voor een goed cultureel klimaat voor jeugd en jongeren in Drenthe.

Vervolgens dienen er bewust stimulansen te worden gecreëerd om de horizon te verbreden tot de andere cultuuruitingen. Gesubsidieerde instellingen dienen bewust vanuit deze provinciale visie te werken en daarbij het scheppen van integratiemomenten te bevorderen.

Beleidsvoornemens

AK/KV1 Wij zullen streven naar het aanbrengen van meer samenhang, afstemming en samenwerking op het gebied van amateurkunst en kunstzinnige vorming, op de volgende drie manieren:

- a. binnen het K&C moeten daarbij ook de specifieke deskundigheden en contacten van de Afdelingen Beeldende Kunst en Regionale Cultuur worden betrokken, met name als het gaat om beeldende-kunst- en letterenactiviteiten;
- b. in overleg met de besturen van het K&C en de regionale instituten zullen wij een nadere analyse maken van de taken op eerste- en tweedelijfniveau, alsmede van de afstemmings- en samenwerkingsbereidheid van de diverse partijen;

- c. met het oog op kwaliteitsverbetering en het handhaven van een (kwalitatief) goed aanbod staan wij achter de uitbreiding van de samenwerking tussen de noordelijke steunfuncties kunstzinnige vorming; specialisatie-pooling kan daarbij aan de orde komen.

- AK/KV2 Om de voortgang van de verbetering van de culturele infrastructuur te volgen, zullen wij op het terrein van belangrijke disciplines jaarlijks een ronde-tafelgesprek organiseren.
- AK/KV3 De bevordering van semi-professionele kunstproducties zal veel nadruk krijgen. Onderzocht zal worden of er aan aanvragers in een vroeg stadium van productie duidelijkheid over subsidietoekenning te geven is. Producties waarbij meerdere kunstvormen zijn betrokken zullen door ons worden gestimuleerd.
- AK/KV4 Aan Drentstalige cultuuruitingen en specifieke cultuur-uitingen van minderheidsgroepen zal door de gesubsidieerde instellingen op evenwichtige wijze aandacht moeten worden gegeven. AK/KV leent zich bij uitstek voor enerzijds het bevestigen van de eigen identiteit en anderzijds voor het scheppen van integratiemogelijkheden.
- AK/KV5 Wij zullen onderzoeken in hoeverre Podium Dichterbij nadrukkelijker een structurele bijdrage kan leveren aan de Drentse markt van amateurkunst en vooral van semi-professionele kunst, door middel van bemiddeling, verkoop, coaching, advisering en ondersteuningsstimulering in de vorm van adequate werving en promotie.
- AK/KV6 In noordelijk verband zullen wij proberen het bereik van veelbelovende Drentse amateur- en semi-professionele kunstenaars uit te breiden naar de omliggende provincies.
- AK/KV7 Wij achten het van groot belang dat bij de Afdeling Amateurkunst van het K&C cursussen worden ontwikkeld en aangeboden ten behoeve van amateur- en semi-professionele verenigingen waarin hun geleerd wordt zich op de juiste wijze in te zetten voor reclame en publiekswerving voor eigen activiteiten.

2.3. Podiumkunsten

Situatie

Het provinciale podiumkunstenbeleid heeft als speciale aandachtsgebieden toneel, muziek, dans en filmkunst. De doelstelling van het daarop gerichte beleid betreft de zorg voor de geografische spreiding van podiumkunsten over de provincie, de spreiding van het aanbod en de bevordering van de kwaliteit van de voorstellingen van de noordelijke podiumkunstgezelschappen. Specifieke verantwoordelijkheid heeft de provincie voor de bekostiging van jeugdtheater en van semi-professionele producties.

Voor wat betreft de eigentijdse muziek is het beleid erop gericht, dat de inwoners van Drenthe ook van deze kunstvorm kennis kunnen nemen. Drenthe voert ten aanzien van de eigentijdse muziek in samenwerking met de SNC dan ook een actief beleid door jaarlijks aan in de provincie woonachtige toonkunstenaars compositie-opdrachten te verlenen. Zo mogelijk worden deze composities, veelal wederom met provinciale steun, in een openbaar concert uitgevoerd. Met name het feit dat het nieuw gecomponeerde werk ook vaak wordt

uitgevoerd, maakt dat Drenthe een voorbeeldig beleid voert op het gebied van de eigentijdse muziek.

In hoofdstuk 1 zijn de problemen voor wat betreft een eigentijds aanbod aan podiumkunsten in een dunbevolkte provincie als Drenthe beschreven. De door het rijk bekostigde noordelijke podiumkunstgezelschappen zijn geen van alle in Drenthe gevestigd. Landelijke en zelfs noordelijke gezelschappen zijn steeds minder bereid op Drentse podia op te treden. Zowel de kwaliteit van de accommodaties als de haalbare bezoekersaantallen in relatie tot de eigen-inkomsteneis van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) spelen daarbij een rol. Binnenlandse operavoorstellingen en balletvoorstellingen van grote nationale gezelschappen zijn op Drentse podia al verleden tijd. Andere disciplines dreigen zich hierbij aan te sluiten. De noordelijke gezelschappen kozen hun repertoire niet altijd adequaat regiogericht, hetgeen de publieksbinding niet heeft bevorderd. Een gunstige uitzondering hierop vormt de ontwikkeling van filmhuizen in Drenthe. Momenteel is er één operationeel (in Assen) en ligt de realisering van drie nieuwe filmhuizen in Drenthe in de bedoeling.

De provincie vervult op het terrein van de podiumkunsten de rol van belangenbehartiger van het culturele klimaat in Drenthe.

Wij staan op het standpunt dat Drenthe, als onderdeel van het Noorden, recht heeft op een aantal basisvoorzieningen op het terrein van de podiumkunsten. Daartoe horen in ieder geval een noordelijk orkest, een noordelijk toneelgezelschap, een noordelijk jeugdtheater en een noordelijk dansgezelschap. Behoud en mogelijkheden tot adequaat functioneren van het Noord Nederlands Orkest (NNO), het Noord Nederlands Toneel (NNT), de jeugdtheatergroep De Citadel (c.q. Tryater) en het dansgezelschap Reflex zullen daarom in noordelijk verband worden bewaakt. Het ligt in het voornemen deze zaken in een convenant met de rijksoverheid zeker te stellen. Wij zijn van mening dat deze noordelijke voorzieningen geregeld op Drentse podia te zien moeten zijn met een passend repertoire. Waar mogelijk moeten zij inspiratie bieden aan amateurs en semi-professionele kunstbeoefenaars.

De bereidheid tot het verzorgen van koorbegeleidingen door het NNO staat voortdurend onder druk.

Het ontbreken van in Drenthe gevestigde professionele gezelschappen doet Drenthe ook de culturele spin-off van dit soort organisaties ontberen. Dat noodzaakt tot het geven van goede ontwikkelingskansen aan semi-professionele podiumgezelschappen, zodat deze in de culturele motorfunctie kunnen voorzien.

De schouwburgen in Drenthe doen er goed aan te komen tot een zekere mate van specialisatie, zodat de diverse disciplines alle in Drenthe te zien zijn.

Beleidsvoornemens

- P1 In SNN-verband zullen wij de subsidiëring van de noordelijke podiumkunstgezelschappen door de rijksoverheid in het kader van landelijke kunstenplannen bepleiten en bewaken. Wij zullen streven naar het veilig stellen van noordelijke basisvoorzieningen voor Drenthe in een convenant met het Ministerie van OCW.
- P2 Wij zullen bij de noordelijke gezelschappen bepleiten en bewaken dat tegen redelijke uitkoopsommen in afgesproken frequentie en met een adequaat repertoire in de Drentse schouwburgen en andere culturele centra wordt opgetreden. Wij onderstrepen de wenselijkheid dat noordelijke gezelschappen een inspirerende en (voor zover mogelijk binnen hun doelstelling) ondersteunende rol vervullen in regionale samenwerkingsprojecten.

- P3 Wij zullen via periodiek overleg met gemeenten en schouwburgdirecteuren afstemming en specialisatiemogelijkheden voor wat betreft de accommodaties en het programma-aanbod proberen te bevorderen.
- P4 Wij zullen de groei van veelbelovende amateurkunstenaars en semi-professionele kunstenaars naar professionaliteit bevorderen. Voor de wijze waarop wij daaraan gestalte willen geven verwijzen wij naar het gestelde onder hoofdstuk 2.2 Amateurkunst en Kunstzinnige Vorming.

2.4. Het Drents cultureel erfgoed

2.4.1. Algemeen

Situatie

Onder de term Drents cultureel erfgoed verstaan wij het brede veld van materiële en immateriële culturele waarden die vorige generaties ons hebben nagelaten: landschap, archeologie, monumenten, archieven, museale objecten, regionale geschiedenis, streektaal, folklore en volkskunst.

Erfenissen stammen altijd uit het verleden, maar worden in het heden overgedragen en verdienen nu en in de toekomst zorg en aandacht. Zij leggen verbindingen met vroegere tijden en vergroten het gevoel van geworteldheid en continuïteit. Ze zijn daarmee zowel voor personen als voor samenlevingen van essentieel belang.

Het cultureel erfgoed vraagt om conservering, behoud, deskundige selectie en collectionering. Het betreft niet alleen zeer oude zaken. De dagelijkse dingen van vandaag vormen het erfgoed van morgen. Wel is duidelijk dat de culturele erfenis waaraan wij tegenwoordig bouwen veel minder regionaal is bepaald dan het erfgoed van vroeger. Niet voor niets is de term Drents cultureel erfgoed nu nog vrijwel inwisselbaar voor de term Drentse regionale cultuur.

Wie denkt dat de zorg voor het cultureel erfgoed zich beperkt tot conservering, heeft het mis. Zo is de Drentse taal geen museumstuk. Wij willen niet volstaan met het laten optekenen van een langzaam stervende taal, maar willen juist het levend gebruik daarvan bevorderen. Datzelfde geldt voor het in stand houden van monumenten en regionale bebouwingskarakteristieken, voor landschapszorg en landschapsinrichting. Archeologie, archieven, geschiedenis en folklore zijn zaken uit het verleden, maar de bestudering, ontsluiting en presentatie daarvan dienen op eigentijdse wijze te gebeuren. Ze zijn daardoor bovendien steeds aan verandering en vernieuwing onderhevig. Ook de cultuur van minderheden gaat deel uitmaken van het cultureel erfgoed. Zeer veel mensen zijn actief of receptief bij deze sectoren betrokken.

Beleidsvoornemens

- CE1 Wij zullen behoud, bestudering, ontsluiting, zinvol gebruik en presentatie van het Drents cultureel erfgoed bevorderen.

2.4.2. Archeologie

Situatie

Drenthe kan door haar bewoningsgeschiedenis en het bezit van de voor Nederland unieke hunebedden als de archeologische schatkamer van ons land worden beschouwd.

In Drenthe bestaat dan ook een grote mate van aandacht voor archeologie. Drenthe kent vele amateurarcheologen, al dan niet verenigd in de Drents Prehistorische Vereniging, de Stichting Archeologie en Monument (SAM) en de Vereniging Aktieve Praktijk Archeologie Nederland (APAN). Op professionele basis werken hier de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), het Archeologisch Centrum van de Rijksuniversiteit Groningen (ACG) en de archeologen in provinciale dienst samen. Drenthe kent geen gemeentelijke (stads)archeologen.

In het kader van verbetering van de infrastructuur op het terrein van de archeologie hebben wij in SNN-verband opdracht gegeven tot een onderzoek naar de wenselijke structuur en de mogelijkheden voor toekomstige samenwerking en afstemming op archeologisch gebied in het Noorden. De nota Archeologie Noord-Nederland onderzocht, anno 1994 is inmiddels door provinciale staten positief ontvangen. Er is opdracht gegeven tot verdere uitwerking. Daarmee zullen in de toekomst de archeologische monumentenzorg, de museale archeologie en archeologische depots duidelijker omlijnd gestalte krijgen. Archeologische publikaties vinden op dit moment veelal plaats in de jaarlijks uitgegeven Nieuwe Drentse Volksalmanak (NDVA).

Beleidsvoornemens

- CE2 Wij zullen de nota Archeologie Noord-Nederland onderzocht, anno 1994, waar wenselijk en waar mogelijk, uitvoeren.
- CE3 Wij zullen een provinciaal platform in het leven roepen om samenwerking en afstemming op het terrein van de archeologie te stimuleren.
- CE4 Wij zullen de functie van provinciaal archeoloog opnieuw invullen en daarmee de archeologische monumentenzorg en de integratie van archeologie in ruimtelijke ordening en bodembescherming verder gestalte geven.

2.4.3. Musea

Situatie

Doelstelling van het provinciaal museumbeleid is het in stand houden van culturele waarden door middel van het gericht verzamelen, bewaren, onderzoeken en toegankelijk maken van materiële getuigenissen van de mens en zijn omgeving.

Instrument van provinciaal beleid is in de eerste plaats het Drents Museum. De visie ten aanzien van het museumbeleid is onlangs nader uitgewerkt in de deelnota De toekomst van het verleden, herzien (vastgesteld door provinciale staten in 1992). Om de museale doelstelling te realiseren is onder de naam DM 2000 een grootscheeps verbouwings- en herinrichtingsplan voor het Drents Museum ontwikkeld. Vanwege het ontbreken van grote gemeentelijke musea of rijksmusea in Drenthe voelt de provincie zich bijzonder verantwoordelijk voor het Drents Museum. Het Drents Museum ontvangt dan ook een bijzonder groot deel van de in totaal beschikbare cultuurgelden. Naar onze mening rechtvaardigt dat onze wens, dat het Drents Museum een actief stimulerende en faciliterende opstelling aanneemt in de richting van het totale Drentse culturele leven.

Als museale speerpunten heeft het Drents Museum gekozen voor archeologie, kunst rond 1900 en hedendaagse realistische kunst uit het gehele Noorden.

Behalve het Drents Museum kent Drenthe ook het Herinneringscentrum Kamp Westerbork, dat volledig door het rijk wordt gefinancierd. Het is daarmee uniek in Drenthe.

Het herinneringscentrum is een voor de provincie Drenthe belangwekkende culturele instelling, waaraan jaarlijks een bescheiden bijdrage wordt verleend ten laste van de provinciale begroting.

De overige musea in Drenthe hebben eveneens een belangrijke educatieve, cultuurhistorische en toeristisch-recreatieve functie. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt vooral bij de gemeenten. Voor verbetering van de kwaliteit van de presentatie kan men een beroep doen op een provinciale subsidieregeling. Voor cultuurtoeristische verbeteringen van grotere omvang kan een beroep worden gedaan op het Ontwikkelingsfonds recreatie en toerisme en eventueel Europese fondsen en het ISP.

De door de provincie gesubsidieerde Federatie van Drentse Musea en Oudheidkamers verzorgt afstemming, samenwerking en netwerkvorming tussen de Drentse musea.

De eveneens door de provincie bekostigde museumconsulent, ondergebracht bij het Drents Museum, staat de Drentse musea met raad en hulp terzijde.

Beleidsvoornemens

- CE5 In het kader van leefbaarheid, cultuurbevordering en cultuurtoerisme zal de kwaliteit van de Drentse musea en van het Drents Museum in het bijzonder door de provincie worden bevorderd. Onderzocht zal worden hoe de structurele eigen inkomsten kunnen worden vergroot.
- CE6 Wij zullen ons beraden op de mogelijke varianten voor een verdere verzelfstandiging van het Drents Museum.
- CE7 De afstemming in specialisaties met de andere noordelijke musea zal in SNN-verband worden nagestreefd.
- CE8 Wij zullen bevorderen dat het Drents Museum een actief stimulerende en faciliterende rol vervult ten opzichte van het totale Drentse culturele leven.
- CE9 Het intensiveren van de relatie op archeologisch gebied tussen het Drents Museum en het NHI te Borger zal worden ondersteund.
- CE10 Wij zullen het Drents Museum vragen zo spoedig mogelijk te komen met een collectieplan en wij zullen dit zorgvuldig toetsen.

2.4.4. Drentse taal

Situatie

De erkenning van het Drents is in Drenthe niet meer omstreden. De Drentse streektaal wordt als belangrijk onderdeel van het Drents cultureel erfgoed beschouwd, niet als museumstuk, maar als taal waarvan het levend gebruik wordt bevorderd. Er wordt in het Drents gesproken, geschreven, gelezen, gepubliceerd, getrouwd, vergaderd, toneel gespeeld en radio gemaakt. De emancipatie en de statusverhoging van het Drents is daarmee gedeeltelijk gelukt, maar zij verdient verdere aandacht.

De Federatie voor Streektaalorganisaties in het Nedersaksisch Taalgebied (SONT) ijvert voor erkenning door de nationale regering van de Nedersaksische streektaal (waarvan het Drents een onderdeel uitmaakt) als Europese minderheidstaal. In Noord-Duitsland zijn

door diverse Länder al bestuurlijke besluiten genomen over de erkenning van het Platt-Duuts. Het streven is erop gericht hierbij aan te sluiten en in NHI-verband tot een gezamenlijke benadering van de gemeenschappelijke taalfamilie te komen. Hierdoor kan ook Drenthe meeprofiteren van de beleidsontwikkelingen die op Europees niveau plaatsvinden met betrekking tot Europese minderheidstalen.

Het ligt voor de hand dat het provinciaal bestuur de aangewezen overheid is om behoud en ontwikkeling van de Drentse taal te bevorderen.

Zij beschikt in Drenthe over de volgende instrumenten.

- Het K&C (Afdeling Regionale Cultuur/Drentse Taol) behartigt de taalactiverings- en ondersteuningsactiviteiten. In nauw overleg met de andere taalorganisaties moeten hiervoor nieuwe plannen worden ontwikkeld. Het Drents Zakwoordenboek en het Drents Liedboek voor de Kerken zijn in samenwerking met uitgeverij de Stichting Het Drentse Boek (HDB) uitgebracht. Ten behoeve van het basisonderwijs zijn lesmaterialen en lesmethodes ontwikkeld. Taalpedagogen geven aan dat bewuste aandacht voor de streektaal, met name bij die kinderen die de streektaal van huis uit als enige taal geleerd hebben, positief uitwerkt op zelfvertrouwen en taalvaardigheid, ook als het gaat om het aanleren van het Nederlands. Implementatie van de ontwikkelde materialen in het onderwijs vraagt nu aandacht. Ook het ondersteunen van de lees- en schrijfbevorderende activiteiten van overige instellingen, die elders in deze nota aan de orde worden gesteld (zie paragraaf 2.5, Letteren) valt onder de verantwoordelijkheden van Drentse Taol.
- Verschillende organisaties voor taal, literatuur en cultuur bevorderen het gebruik van het Drents in allerlei maatschappelijke verbanden en cultuuruitingen. Wij verwijzen daarvoor naar de paragraaf over Letteren.
- Het Fonds Drentse publikaties en het krediet Toneel-schrijfp opdrachten (onderdeel van het krediet Activiteiten op het gebied van kunst en cultuur) geven mogelijkheden tot stimulering van Drentstalige produkties.
De Drentse standaardspelling, in 1987 vastgesteld door provinciale staten, is inmiddels in Drenthe ingevoerd. Daarmee denken wij nu het gebruik ervan als voorwaarde te kunnen stellen bij gesubsidieerde publikaties.
- Het Nedersaksisch Instituut van de Rijksuniversiteit Groningen is verantwoordelijk voor de wetenschappelijke bestudering van het Drents. Het werk aan het Drents Encyclopedisch Woordenboek zal in de loop van 1995 worden afgerond.

Beleidsvoornemens

- CE11 Wij zullen blijven bevorderen dat het Drents op alle niveaus van de samenleving wordt geaccepteerd. Wij denken daarbij in het bijzonder aan het gebruik van het Drents in de media.
- CE12 Wij zullen de Afdeling Drentse Taol (Regionale Cultuur) van het K&C vragen in samenspraak met de taalorganisaties het beleid te actualiseren. De invoering van de door deze afdeling ontwikkelde lesmethoden en -materialen in het onderwijs verdient daarbij aandacht.
- CE13 Wij zullen onderzoeken op welke wijze de inhoud van het Drents Encyclopedisch Woordenboek voor de Drentse bevolking raadpleegbaar kan worden gesteld.

- CE14 Wij zullen ons ervoor inzetten het Drents, als onderdeel van de Nedersaksische streektaal, door de Nederlandse regering te laten erkennen als Europese minderheidstaal. De samenwerking van taalorganisaties in SONT-verband zal worden bevorderd.
- CE14a Ten behoeve van een verdere visie-ontwikkeling op het Drents als onderdeel van het Drents cultureel erfgoed, zullen wij begin 1995 een ronde-tafelgesprek organiseren met vertegenwoordigers van instellingen en organisaties en met mensen die werkzaam zijn op het gebied van de regionale cultuur.

2.4.5. Drentse geschiedenis

Situatie

Drenthe heeft een goede infrastructuur op het gebied van de regionale geschiedenis. Vrijwel iedere gemeente heeft haar eigen historische vereniging, waarvan de leden de plaatselijke geschiedenis onderzoeken en daarover al dan niet in eigen historische tijdschriftjes lezen en publiceren. Soms is men ook actief met het beheer van de plaatselijke oudheidkamer.

De provincie acht zich sinds 1982 (bij de vaststelling door provinciale staten van de nota Het provinciale beleid met betrekking tot het Drents cultuureigene) verantwoordelijk voor de beoefening van en de belangstelling voor de regionale/provinciale geschiedenis.

Als instrumenten beschouwen wij:

- de provinciaal historicus, werkzaam bij de Afdeling Regionale Cultuur van het K&C. Hij houdt zich bezig met projektontwikkeling gericht op lokale groepen en verenigingen, deskundigheidsbevordering en kadervorming, beleids- en strategie-advisering aan derden, het verzamelen en openbaar maken van documentatie en het bieden van organisatorische en administratieve ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties;
- het Drents Historisch Platform en de Drentse Historische Vereniging met haar eigen tijdschrift *Waardeel*;
- het Fonds Drentse publikaties, waaruit historische publikaties kunnen worden gesubsidieerd;
- de Stichting Het Drentse Boek, die bepaalde historische uitgaven mogelijk maakt.

Beleidsvoornemens

- CE15 Wij zullen onderzoeken hoe de Nieuwe Drentse Volksalmanak als historisch jaarboek van Drenthe zich verhoudt tot de overige Drentse historische en culturele tijdschriften om te achterhalen wat de mogelijkheden zijn voor efficiëncywinst door een grotere mate van samenwerking en afstemming tussen de diverse historische en culturele uitgaven (zie ook beleidsvoornemen M7).
- CE16 Wij zullen aan de hand van het werkplan van het K&C (Afdeling Regionale Cultuur) nagaan of er accentverschillen in het taakveld van de provinciaal historicus moeten worden aangebracht. Wij denken daarbij aan ondersteuning van cultuurtoerisme, van museale activiteiten en van de zorg voor monumenten en landschap.
- CE17 In de Wet op de basisvorming (voortgezet onderwijs) is ruimte geschapen voor onderwijs in kennis van regionale geschiedenis. Wij zullen onderzoeken of er in het Drentse onderwijs behoefte is aan door de provinciaal historicus in samenwerking met andere afdelingen van het K&C en het betrokken onder-

wijsveld te ontwikkelen lesmateriaal. Dit zou een kostendekkende activiteit moeten zijn.

2.4.6. Archieven

Situatie

Archieven vervullen een wezenlijke functie voor de democratie. Zij bieden de faciliteiten voor een regeringsvorm waarin openbaarheid en rechtszekerheid moeten zijn gegarandeerd. Daarnaast hebben zij een essentiële functie als bewaarplaats voor historisch bronnenmateriaal. Zij bewaken en bewaren het geschreven cultureel erfgoed.

Archieven staan bloot aan externe bedreigingen, variërend van luchtverontreiniging tot onoordeelkundig beheer en materiaalgebruik. Inspectie van en advisering over het beheer van archieven zijn daarom belangrijke zaken. Ook de zich voortdurend ontwikkelende informatie-automatisering stelt nieuwe eisen aan het archiefbeheer.

Het Rijksarchief in Drenthe te Assen vervult een belangrijke functie in het behoud en de ontsluiting van de belangrijke archieven uit onze provincie.

Het is een toegankelijk archief, waar vele Drenten, al dan niet na het volgen van door het Rijksarchief en de Drentse Historische Vereniging georganiseerde cursussen, de openbare archieven raadplegen. Op deze wijze is een archief niet een besloten museum, maar een instelling met een activerende functie; niet slechts een bewaarplaats maar ook een werkplaats voor Drentse burgers. Op soortgelijke wijze functioneert het gemeente-archief van Assen, terwijl ook de gemeente Emmen gespecialiseerd personeel in dienst heeft om het gebruik van historische archieven te stimuleren en te begeleiden. De gemeenten Hoogeveen en Meppel hebben een aparte studiezaal voor historisch onderzoek. Bij de overige gemeenten en de waterschappen is historisch onderzoek wel mogelijk, zij het onder begeleiding van personeel voor de dynamische (dat wil zeggen actuele, niet openbare) archieven, alsmede personeel van de afdeling bevolking, met een wisselende inzet van tijd en deskundigheid. De archieven in het provinciehuis van na 1950 zijn op grond van de Archiefwet in principe niet toegankelijk voor onderzoek, tenzij zij zijn overgebracht naar het Rijksarchief in Assen. De wettelijke taak van de provincie betreft het toezicht op de archieven van gemeenten en waterschappen.

In de nieuwe Archiefwet wordt de taak van de provincie enigszins uitgebreid. De provinciale archiefinspecteur werkt sinds enkele jaren nauw samen met noordelijke collega's.

Het Evaluatieverslag samenwerking noordelijke archiefinspecties 1992-1994 is in 1994 beschikbaar gekomen.

Beleidsvoornemens

- CE18 Wij zullen de samenwerking tussen archiefbeherende instanties bevorderen.
- CE19 Wij zullen in samenspraak met alle betrokkenen nagaan of er mogelijkheden zijn tot verdergaande afspraken over archivering van geluids- en beeld dragers op het terrein van cultuur.

2.4.7. Volkskunst en folklore

Situatie

Volkskunst en folklore hebben in Drenthe in sommige oren een bijklank van kneuterigheid en enge behoudzucht. Dat is wellicht te wijten aan de wijze waarop deze sector nogal eens

wordt gepresenteerd. Ook de vrees voor een onjuiste beeldvorming, als zou Drenthe nog in het verleden leven, bevordert wellicht de neiging om folklore niet tot de cultuur te rekenen. Inhoudelijk is deze beoordeling echter niet terecht. Immers, ook volkskunst en folklore maken deel uit van het cultureel erfgoed.

Wij vinden het wenselijk, dat voorbeelden van volkskunst en folklore worden behouden en gepresenteerd, en dat gebeurt in ruime mate.

- Het Drents Museum, de Stichting Orvelte en vele andere musea en oudheidkamers bewaren en tonen Drentse klederdrachten, sieraden, gebruiksvoorwerpen en voorbeelden van ambacht en kunstnijverheid.
- Verenigingen als 't Aol Volk en 't Volk van Grada presenteren Drentse volksdansen, kostuums en oude gewoonten en gebruiken aan een breed publiek. Zij doen dat ongesubsidieerd en verdienen waardering voor hun betrokkenheid en inzet. De Stichting Volksdansen Drenthe stelt zich ten doel te zorgen voor de overdracht van kennis van volksdansen. Nog steeds verschijnen boekjes over volksverhalen, bijgeloof en gewoontes.

Beleidsvoornemens

CE20 Wij zullen de instellingen en organisaties op het gebied van de volkskunst en folklore betrekken bij het onderzoek zoals bedoeld in beleidsvoornemen CT&F3 (verderop in deze nota, onder de paragraaf Cultuurtoerisme en festivals) naar de wijze waarop de sector van het cultureel erfgoed uit de markt van cultuur en cultuurtoerisme meer eigen inkomsten kan verwerven om de instandhouding ervan veilig te stellen.

2.4.8. Monumentenzorg en gebouwde omgeving

Situatie

In de nota Monumentenzorg in Drenthe (eind 1991 door provinciale staten vastgesteld) is uitgebreid ingegaan op het belang van de zorg voor monumenten. In het Streekplan Drenthe (vastgesteld in 1990) is al aandacht besteed aan het belang van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing (Streekplan Drenthe, pagina 57 en verder).

In het overwegend landelijke Drentse landschap met zijn kleinschalige karakter, waarin steden en vele dorpen elkaar afwisselen, nemen monumentale gebouwen en karakteristieke boerderijen, woonhuizen, openbare gebouwen, het industrieel erfgoed en andere cultuurhistorische elementen. Meestal zijn monumentale gebouwen beeldbepalend voor de vele fraaie stads- en dorpsgezichten, die Drenthe rijk is. Om in positieve zin een functie te kunnen blijven vervullen voor de ontwikkeling van Drenthe als provincie met een goed woon-, leef- en vestigingsklimaat en als provincie met een belangrijke toeristisch-recreatieve functie, mochten monumentale panden en cultuurhistorische waardevolle situaties goed onderhouden zijn.

Om te voorkomen dat in het vrije spel van maatschappelijke krachten het belang van de culturele waarde van monumenten en gebouwen in Drenthe uit het oog wordt verloren, zullen de gemeenten en de provincie door monumentenzorg steeds een regulerende en stimulerende rol moeten vervullen.

De provinciale monumentenzorg streeft naar de ontwikkeling van een samenhangend monumentenbeleid, waarbij zij zich vooral richt op bovengemeentelijke belangen. Meer dan dat in het verleden het geval was, zal hiervoor een gebiedsgewijze aanpak noodzakelijk zijn, onder meer in verband met het cultuurtoerisme.

Beleidsvoornemens

- CE21 Wij stellen ons voor de komende tijd in overleg met het rijk inhoud te geven aan een beleid gericht op behoud en versterking van de cultuurhistorische hoofdstructuur van Drenthe. Daarbij ware te denken aan ruimtelijke karakteristieken, zoals typen van dorpen en boerderijen.
- CE22 Wij zullen samen met de Drentse gemeenten en de rijksoverheid blijven streven naar de instandhouding van rijks- en provinciale monumenten, rietgedekte waardevolle boerderijen en waardevolle stads- en dorpsgezichten en cultuurlandschappen. Ook de museale functie van Orvelte vraagt in dit opzicht bijzondere aandacht.
- CE23 Om dit beleid op termijn inhoud te kunnen geven, streven wij naar een meer marktgericht, zich zelf in stand houdend systeem van steunverlening door monumentenzorg, via het verstrekken van goedkope leningen. Van onrendabele monumenten zullen wij de instandhouding met incidentele bijdragen blijven stimuleren.
- CE24 Onderzocht zal worden of de Stichting Monumentenwacht Drenthe een adviseerende taak kan vervullen bij de financiële steunverlening aan particuliere eigenaren van monumenten en karakteristieke met riet gedekte boerderijen.
- CE25 Wij zullen in SNN-verband onderzoeken in hoeverre een verdere samenwerking en afstemming op het terrein van de monumentenzorg mogelijk is.
- CE26 De provincie blijft de nodige expertise beschikbaar stellen in de vorm van theoretische en praktische adviezen, alsmede informatie over monumenten en cultuurhistorische of waardevolle gebouwen. Zij verricht daartoe, op verzoek van het rijk, onder meer werkzaamheden in het kader van het Monumentenselectieproject Drenthe (MSP Drenthe).
- CE27 Om een effectieve netwerkvorming en afstemming van activiteiten op het terrein van monumentenzorg en gebouwde omgeving te bevorderen, zal periodiek bestuurlijk en ambtelijk overleg met in de provincie werkzame instellingen en overheden worden nagestreefd.

2.4.9. Landschap*Situatie*

Het is tot nu toe in cultuurnota's niet gebruikelijk geweest het landschap te betrekken bij het beschrijven van het Drents cultureel erfgoed. Wij willen die gewoonte doorbreken. In dezelfde mate als specifiek Drentse monumenten en inrichting van boerderijen en woonhuizen hoort ook de bouw en inrichting van het specifiek Drentse landschap tot ons cultureel erfgoed. En zeer in het bijzonder geldt dat voor situaties waarin bebouwing en landschap elkaar versterken.

Op verschillende plaatsen staat het Drentse landschap onder druk door uitbreiding van woonwijken en bedrijfsterreinen. Ouderwetse ruilverkavelingen hebben hun tol geëist. Het Streekplan Drenthe en het Provinciaal natuurbeleidsplan geven adequaat aan waar landschapswaarden in onze provincie bescherming verdienen.

Verskillende instellingen in Drenthe zetten zich in voor het behoud van het Drentse landschap en worden daarvoor door de provincie gesubsidieerd. Steeds sterker wordt de roep om behoud

van het landschap. Ook voor de recreatieve en toeristische aantrekkelijkheid is behoud daarvan van groot belang. De agrarische sector eist nadrukkelijker een rol op in het beheer van het landschap. In landschappelijk minder kwetsbare gebieden neemt de roep toe om vergroting van bouwvrijheid en om landschaps-, bos- en landgoederenontwikkeling. De tijd lijkt rijp voor een weloverwogen aanpassing van beleid waarin plaats is voor behoud en ontwikkeling.

Beleidsvoornemens

- CE28 Wij zullen het behoud van specifiek Drentse landschappen bevorderen.
- CE29 Wij zullen bevorderen dat in bestemmingsplannen en (her)inrichtingsplannen, daar waar dat past in het streekplanbeleid, de regionale karakteristieken nadrukkelijk aandacht krijgen.
Wij zullen stimuleren dat gemeenten, betrokken instellingen en (landschaps)-architecten de mogelijkheden tot een gezamenlijke creatieve benadering onderzoeken.

2.5. Letteren

2.5.1. Bibliotheekwerk

Situatie

Op grond van de Welzijnswet heeft de provincie op het gebied van het bibliotheekwerk een duidelijk omschreven ondersteuningstaak. De gemeenten subsidiëren de personeels- en exploitatiekosten van de plaatselijke openbare bibliotheken. De provincie op haar beurt subsidieert de PBC die de openbare bibliotheken in de gemeenten ondersteunt, waarbij zij de directievoering en de financiële administratie voor bibliotheekvoorzieningen in de 31 Drentse gemeenten met minder dan 30.000 inwoners verzorgt.

Momenteel is het nog zo dat de Openbare Bibliotheek Groningen verantwoordelijk is voor zowel de zorg (het beleid) als de uitvoering van de Wetenschappelijke Steunfunctie (WSF) voor Drenthe. Vanaf 1 januari 1995 zal in ieder geval de zorg voor de WSF aan de PBC worden toevertrouwd.

De provincie beschikt ten behoeve van het bibliotheekwerk over de volgende instrumenten.

- De PBC. De PBC voert haar taken waar mogelijk uit in samenwerking met andere provinciale instellingen. Zij rekent ook leesbevordering, de bevordering van belangstelling voor cultuur, het in stand houden van een Drenthe-collectie, het inrichten van een Drents Letterkundig Documentatiecentrum (samen met Drentse Taal van het K&C) en activiteiten op het terrein van brede informatievoorziening tot haar verantwoordelijkheden. De PBC vervult met dit alles een cruciale rol in de infrastructuur van letteren en informatie.

Beleidsvoornemens

- L1 Wij zullen in overleg met de besturen en gemeenten van aangesloten en niet aangesloten bibliotheken en met de PBC trachten door middel van verdere samenwerking het netwerk van bibliotheekinfrastructuur in stand te houden en aan te passen aan nieuwe omstandigheden, zoals de gemeentelijke herindeling. Vooral de samenwerking met niet aangesloten bibliotheken verdient aandacht.
- L2 Wij zullen de PBC vragen een bijdrage te leveren aan de uitbouw van het literaire netwerk, onder andere door middel van afstemming en samenwerking op het

terrein van leesbevordering. Daartoe verdient het de voorkeur dat de PBC eerst een inventarisatie maakt van alle activiteiten in Drenthe op het gebied van de leesbevordering.

- L3 Wij zullen in SNN-verband samenwerking tussen de drie noordelijke bibliotheekcentrales blijven bevorderen.
- L4 Wij zullen vooreerst van de Openbare Bibliotheek Groningen gebruik blijven maken als het gaat om de uitvoering van de WSF. Wij zullen de PBC verzoeken ervoor te waken dat het aanbod blijft afgestemd op de Drentse vraag en de behoefte.

2.5.2. Literatuur, lees- en schrijfbevordering

Situatie

Er is in Drenthe een goede literaire infrastructuur aanwezig, met en zonder provinciale steun. Echter: landelijk erkende, professionele auteurs en uitgevers wonen en werken er niet veel in Drenthe. Dat betekent dat een professioneel Nederlandstalig schrijversklimaat ontbreekt. Amateurschrijvers en semi-professionele auteurs, zowel in het Nederlands als in het Drents maken daardoor moeilijk de opstap naar het landelijk literair circuit. De bestaande infrastructuur zou zowel in kwaliteit als in kwantiteit meer uitstraling kunnen krijgen. Opvallend is trouwens dat desalniettemin vanuit het particulier initiatief telkens nieuwe activiteiten, in de vorm van tijdschriftjes of publikaties het licht zien, die aanmerkelijk bijdragen aan het literaire klimaat in onze provincie.

Ten behoeve van instandhouding en verbetering van de literaire structuur bestaan in onze provincie de volgende instrumenten.

- De Stichting HDB verzorgt uitgaven in het Drents en over Drenthe, en heeft daardoor een belangrijke lees- en schrijfbevorderende functie.
- De Drentse Schrieverskring bevordert de belangen van de Drentse literatuur en staat ook open voor Nederlandstalige schrijvers. Zij verzorgt incidenteel deskundigheidsbevordering van haar leden.
- Het Drentstalige tijdschrift *Oeze Volk* brengt de Drentse taal, lectuur en literatuur in vele huisgezinnen en bevordert daarmee de leesvaardigheid in het Drents. Zij is laagdrempelig voor inzendingen en is daarmee een geschikt podium voor beginnende auteurs.
- Het tweetalige literaire tijdschrift *Roet* bevordert door zijn publikaties en zijn activiteiten de bloei van de semi-professionele en professionele literatuur in Drenthe. Door het stimuleren van nieuwe schrijvers en de gedegen kritische begeleiding daarvan bevordert *Roet* de kwalitatieve doorgroei van Drentse auteurs.
- De PBC bevordert door middel van talrijke activiteiten, onder andere de ondersteuning van de Stichting Literatuurclubs Drenthe, de leesbevordering in de provincie. Laatstgenoemde organisatie heeft een indrukwekkend netwerk opgezet van plaatselijke leesclubs.
- Het K&C verzorgt lees- en schrijfbevorderende activiteiten op het terrein van het Drents door middel van de Afdeling Regionale Cultuur (Drentse Taol). De steunfuncties amateurkunst en kunstzinnige vorming houden zich eveneens bezig met literaire activiteiten. Drentse Taol behartigt samen met de PBC het Drents Letterkundig Documentatiecentrum.
- Radio Drenthe besteedt aandacht aan literaire produkties en activiteiten.
- Het krediet Toneelschrijfpoddrachten biedt een stimuleringsmogelijkheid tot het schrijven en uitvoeren van nieuw Drentstalig toneelwerk.

- Het krediet Drentse publikaties maakt het uitgeven van Drentstalig literair werk mogelijk.
- De Subsidieregeling voor activiteiten op het gebied van kunst en cultuur maakt ook de subsidiëring van literaire, lees- of schrijfbevorderende activiteiten mogelijk. Zo wordt de Stichting STEM (Stichting Taalpodium Emmen) ondersteund, die het enige jaarlijkse provinciale literaire festival, de Taaltheaternacht, organiseert.

Beleidsvoornemens

- L5 Wij zullen het ontstaan van een literair netwerk bevorderen door het organiseren van een jaarlijks ronde-tafelgesprek, om bovengenoemde instellingen te stimuleren tot samenwerking en afstemming. Zo zullen wij bevorderen dat de diverse gesubsidieerde instellingen zich mede verantwoordelijk voelen voor een jaarlijks provinciaal literair festival zoals de Taaltheaternacht. Een dergelijk festival achten wij namelijk essentieel voor een volwaardig literair klimaat in onze provincie.
- L6 Wij zullen gemeenten, bedrijven (zoals bij voorbeeld de Stichting Omroep Drenthe) en instellingen aanbevelen vaker opdrachten te geven aan Drentse auteurs en uitgevers.
- L7 Wij zullen de Stichting HDB vragen of zij kunnen voorzien in het uitgeven van werk van talentvolle Nederlandstalige schrijvers die in Drenthe wonen. Het uitbrengen van Molukse uitgaven, waarmee HDB is gestart, wordt van harte ondersteund.
- L8 Wij zullen het K&C, Roet en de Drentse Schrieverskring vragen projectmatig te bevorderen dat Drentse schrijvers, meer dan op dit moment het geval is, aansluiting te zoeken bij landelijke literaire activiteiten en organisaties.
- L9 Wij zullen met K&C (Drentse Taol) bespreken of het mogelijk is het Drents Letterkundig Documentatiecentrum uit te breiden met een bescheiden literair beeld- en geluidsarchief. Ook zullen wij bespreken of het mogelijk is in samenwerking met het Drents Museum, de PBc en de Stichting Orvelte en het Letterkundig Museum in Den Haag een reeks exposities over bekende Drentse schrijvers in te richten.
- L10 Het K&C zal worden gevraagd onverwijld de (beschrijvende) catalogus van Drentstalig toneelrepertoire af te ronden.

2.6. Media

2.6.1. Regionale omroep

Situatie

Regionale radio is uit de infrastructuur binnen onze provincie niet meer weg te denken. De provincie draagt op basis van de Mediawet zorg voor de financiering. Door middel van het heffen van opcenten op de omroepbijdragen van alle inwoners van Drenthe kan *f* 1,7 miljoen van de *f* 4,2 miljoen die de regionale omroep kost, worden gefinancierd. De provincie moet

op grond van de Mediawet eenmaal in de vijf jaar toetsen of de regionale omroepvoorziening beschouwd kan worden als een nuttige en zinvolle voorziening voor de provincie.

Het IPO pleit namens de provincies voor uitbreiding van de bevoegdheden van de provincies, waardoor sprake kan zijn van een zelfstandig provinciaal beleid.

In het kader van decentralisatie zal deze verruiming van bevoegdheden gestalte krijgen.

Teneinde ons hierop voor te bereiden overwegen wij een mediaplan op te stellen, zo mogelijk op basis van een door ROOS ontwikkeld model.

De onlangs herziene Mediawet bepleit bovendien samenwerking van de regionale omroep met de lokale omroepen.

Radio Drenthe dient een programma aan te bieden dat gericht is op de bevrediging van de in de provincie levende maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke behoeften, zowel in het Nederlands als in het Drents. De programmering en de samenstelling van bestuur en programmaraad dienen representatief te zijn voor de in Drenthe levende bevolkingsgroepen.

Het medium radio kan een belangrijke motorfunctie vervullen voor de cultuur. Door het geven van informatie en achtergrondinformatie worden het bezoek en de deelname aan culturele activiteiten versterkt. Het programma- en opdrachtenbeleid kan belangrijke impulsen bieden aan nieuwe culturele ontwikkelingen.

Beleidsvoornemens

- M1 Wij zullen de op basis van de Mediawet verplichte toetsing van nut en representativiteit zorgvuldig uitvoeren. De plaats van het Drents en van minderheidsgroepen zal daarbij nadrukkelijk punt van aandacht zijn.
- M2 Afstemming, en waar wenselijk samenwerking, tussen regionale en lokale omroepen zal worden bevorderd.
- M3 De Stichting Omroep Drenthe zal vanwege haar culturele motorfunctie worden betrokken bij initiatieven ter versterking van de culturele infrastructuur (zie hiervoor ook de beleidsvoornemens CE11, L6 en CM2).

2.6.2. Regionale televisie

Situatie

In het Bestuursprogramma 1991-1995 is verwoord dat de provincie positief staat tegenover het realiseren van regionale televisie-uitzendingen. Wij hebben dan ook het initiatief van het EDON om samen met Radio Noord, Radio Drenthe en Radio Oost te komen tot regionale televisie met een positieve intentie gevolgd.

Duidelijk is dat regionale televisie kan voorzien in een belangrijke eigentijdse culturele functie. Net als bij regionale omroep hechten wij meer aan de kwaliteit van de programma's dan aan het aantal uitzendingen.

Beleidsvoornemens

- M4 Zodra het plan voor een gezamenlijke regionale televisie-omroepvoorziening gereed is, zullen wij een uitspraak doen over de wenselijkheid en de mogelijkheid van (een experiment met) publieke regionale televisie en bezien op welke wijze voordelen van de gezamenlijke omroepvoorziening in Drenthe kunnen neerslaan.

- M5 Wij zullen de Stichting Omroep Drenthe vragen een proefuitzending te realiseren waaruit de mogelijkheden van het medium regionale televisie voor de Drentse cultuur inzichtelijk worden.

2.6.3. Overige media

Situatie

Regionale dag- en nieuwsbladen en tijdschriften vervullen een belangrijke rol in de culturele infrastructuur. Het is daarom spijtig dat de pluriformiteit in de regionale media lijkt af te nemen. Net als regionale omroep hebben kranten behalve hun algemene functie ook een specifieke betekenis voor cultuur. Berichtgeving bevordert bezoek, deelneming en kennis. In beperkte, en naar wij vrezen in afnemende mate, voelt de Drentse media zich verantwoordelijk voor een culturele motorfunctie in de regio. Zo zijn de opdrachten aan Drentstalige medewerkers sterk afgenomen.

Drenthe beschikt over een aantal tijdschriften; zij verkeert in verschillende stadia van ontwikkeling. Naast specifiek Drentstalige, literaire en historische tijdschriften, verschijnt het inmiddels geprivatiseerde culturele maandblad Drenthe. Een cultureel tijdschrift is zeker een belangrijke bijdrage aan de culturele infrastructuur van onze provincie.

Waar het vinden of behouden van identiteit of het voortbestaan van culturele tijdschriften of jaarboeken in het gedrang komt, zouden samenwerkingsmogelijkheden moeten worden onderzocht.

Beleidsvoornemens

- M6 Wij zullen, voor zover het in ons vermogen ligt, bepleiten en bevorderen dat de Drentse media niet alleen haar algemene functie vervult, maar ook stimulansen geeft aan de ontwikkeling van cultuur in Drenthe.
- M7 Wij zullen onderzoeken hoe het maandblad Drenthe zich verhoudt tot de andere culturele en historische tijdschriften, om te achterhalen wat de mogelijkheden zijn voor efficiency-winst door een grotere mate van samenwerking en afstemming tussen de diverse historische en culturele uitgaven (zie ook beleidsvoornemen CE15).

2.7. Cultuur van minderheden

Situatie

In 1994 zal een geactualiseerde nota Minderheden worden uitgebracht. In de huidige nota stond al aangegeven dat de provincie zal bevorderen dat op alle terreinen van de samenleving, dus ook dat van de cultuur, aandacht aan minderheden wordt besteed.

In de nieuwe nota zal deze doelstelling herbevestigd worden.

Ons beleid ten aanzien van de cultuur van minderheden is gebaseerd op de volgende visie, die onverkort geldt voor zowel de Drentse als de Nederlandse cultuur.

Voor kennisneming van en deelneming aan de eigen cultuur van mensen bestaat een lage drempel. Het is daarom verstandig mensen aan te moedigen zich eerst met de eigen cultuur bezig te houden.

Kennis van en waardering voor de eigen cultuur bevorderen een positieve identiteitsbeleving en geven een bevolkingsgroep zelfvertrouwen.

Waardering voor de eigen cultuur door andere bevolkingsgroepen geeft een gevoel van erkenning en veiligheid. In emancipatieprocessen is het (her)vinden van eigen identiteit en zelfbewustzijn een eerste stap. Vanuit die beleving is het mogelijk om vertrouwensvol en open de ontmoeting met andere culturen en cultuuruitingen aan te gaan, eerst als een welkome gast, vervolgens als beoefenaar van die tweede of derde cultuur. Vergroting van identiteitsbeleving en zelfvertrouwen zónder verbreding en ontmoeting met de rest van de samenleving kan negatieve effecten veroorzaken: isolement, overwaardering van de eigen cultuur zonder relativering, onderwaardering van anderen en hokjesgeest. Waar dat toe kan leiden is midden in Drenthe te zien in de vorm van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork te Hooghalen. Emancipatie maakt na de stap van ontwikkeling binnen de eigen veilige groep de stap naar buiten noodzakelijk, vaak eerst door middel van positieve actie, daarna via natuurlijke integratie zonder verlies van eigenheid. Het verbreden van de eigen culturele horizon met die van andere culturen is niet een vanzelfsprekendheid. Men moet willen en durven. Men moet ook welkom zijn, uitgenodigd worden. De hele keten van culturele emancipatie moet worden beheerst. Het werken aan slechts één schakel betekent verspilling en, zoals hiervoor beschreven, zelfs het risico van een averechts resultaat. Wij willen voorwaarden scheppen die deze geïntegreerde aanpak natuurlijk maar bewust versterken.

De provincie beschikt daartoe over de volgende instrumenten.

- Het K&C, het Drents Museum en de PBc.
Inmiddels hebben deze instellingen de opdracht gekregen hun medewerk(st)ers en hun activiteitenbudget voor dit doel beschikbaar te stellen. Uit de werkplannen zal blijken hoe men hieraan gestalte wil geven. Met de directies is hierover halfjaarlijks overleg voorzien. Het Drents Museum heeft een werkgroep ingesteld die een intercultureel tentoonstellingsprogramma, gericht op de Molukse cultuur, zal uitwerken.
- Ook andere (gesubsidieerde) culturele instellingen hebben minderhedencultuur en integratie in hun beleid opgenomen. Voor advies en ondersteuning kunnen gemeenten, bedrijven, instellingen en particulieren een beroep doen op de door de provincie gesubsidieerde steunfuncties minderheden.
- Het Intercultureel Beraad en het Anti-discriminatiebureau vervullen een belangrijke functie in het kweken van begrip en waardering voor andere culturen.
- De provinciale Subsidieregeling voor activiteiten op het gebied van kunst en cultuur en het Fonds minderheden staan open voor aanvragen van culturele minderhedenorganisaties.

Beleidsvoornemens

CM1	De invulling van de taakstelling voor minderheden door het K&C, de PBc en het Drents Museum zal nauwlettend worden gevolgd.
CM2	Andere culturele instellingen, waaronder de Stichting Omroep Drenthe, zullen worden aangemoedigd identiteitsbevorderende en integrerende activiteiten op te nemen in hun activiteitenprogramma en beleid.
CM3	Wij zullen onze beleidsvisie op het terrein van de cultuur van minderheden uitdragen, ook in SNN- en NHI-verband.

2.8. Cultuurtoerisme en festivals

2.8.1 Cultuurtoerisme

Situatie

Cultuurtoerisme is geen nieuw verschijnsel in Drenthe. In de nota Het beleid voor toerisme en recreatie tot het jaar 2000 (BTR 2000) en het bijbehorende Actieprogramma (vastgesteld in 1993) wordt al opgemerkt dat in Drenthe het cultuuraanbod als belangrijk speerpunt kan dienen om het toeristische produkt aantrekkelijk te maken.

De geschiedenis van toerisme vindt zijn oorsprong in de belangstelling voor de cultuur van andere volken, streken en landen. De begrippen cultuurtoerisme en toerisme zijn vrijwel even oud.

Drenthe heeft een breed aanbod van cultuurhistorische bezienswaardigheden en culturele voorzieningen die zowel door de bezoekende toerist als door de eigen bevolking worden bezocht. Het is gewoon niet mogelijk in Drenthe te wonen of met vakantie te zijn en niet op een of andere manier met cultuur in engere of bredere zin in aanmerking te komen. Evenementen als Shakespeare in Diever, oude ambachten in Exloo, volksdansen in Odoorn en de Etstoel in Anloo geven bovendien aan dat niet alleen het Drents cultureel erfgoed onderwerp voor cultuurtoerisme is, maar dat het hele internationale cultuuraanbod wordt aangesproken. Vele evenementen worden speciaal in de zomermaanden georganiseerd, veel voorzieningen hebben in de zomermaanden speciale openingstijden, activiteiten gericht op het gezin en openstelling 's avonds.

Markten en festivals, openluchtvoorstellingen en beeldentuinen, hunebedden en beschermde dorpsgezichten, musea, oudheidkamers en de attractieparken: in de zomermaanden wordt de toerist op vele manieren door VVV, ANWB en alle mogelijke toeristische instanties op deze culturele bezienswaardigheden en hun activiteiten gewezen.

Drenthe is de op vier na belangrijkste toeristische provincie van Nederland (cijfers 1993) en gerekend naar het aantal doorgebrachte lange vakanties (vier dagen en langer) zelfs de op twee na belangrijkste. In totaal worden in Drenthe jaarlijks 1,3 miljoen korte en lange vakanties doorgebracht.

Drenthe heeft een duidelijk herkenbaar toeristisch imago: ruimte, rust, groen, natuur, landschap, gemoedelijkheid, cultuur en cultuurhistorie, aangevuld met enkele grote dagattracties en evenementen. Mede daardoor is het herhalingsbezoek aan Drenthe relatief hoog.

De bekostiging van de cultuurtoeristische evenementen en voorzieningen is een zaak van veel partijen.

De horeca en winkeliers(verenigingen) nemen een deel van de kosten voor hun rekening. Andere inkomsten worden gehaald uit entreegelden, gemeentelijke, provinciale en rijkssubsidies. Ten slotte moet er nog op gewezen worden dat vele werkzaamheden (bij voorbeeld ten behoeve van tentoonstellingen en festivals) door vrijwilligers worden gedaan.

Het opvallende is alleen dat vele vakantiegangers zich niet bewust zijn van het feit dat de graag bezochte en veel bewonderde bezienswaardigheden in Drenthe cultuurhistorisch/cultureel van aard zijn.

De oorzaken daarvoor moeten worden gezocht in het feit dat het cultuurtoeristisch aanbod nog te versnipperd en te weinig herkenbaar als zodanig wordt aangeboden. Cultuurhistorische bezienswaardigheden worden nog te wetenschappelijke en te produktgericht benaderd en te weinig voorzien van een romantisch, publieksvriendelijk verhaal. Daarbij komt dat de samenwerking wat betreft cultuurtoerisme tussen de cultuurhistorische en toeristisch-recreatieve sector in Drenthe nog verbeterd kan worden.

Een gezamenlijke marktgerichte benadering met behoud van culturele integriteit en kwaliteit kan in belangrijke mate de gelden opleveren die nodig zijn voor onderhoud en presentatie. Tussen de wensen van het publiek enerzijds en het inhoudelijk en wetenschappelijk gebruik en presentatie anderzijds moet een goed evenwicht worden gevonden. Een programma dat past in een dergelijke marktgerichte benadering van de cultuurhistorisch toeristische sector wordt thans ontwikkeld. Het heeft als thema's vier toeristische aandachtspunten, namelijk archeologie, Drentse (brink)dorpen, het Land van weldadigheid (de voormalige kolonie Veenhuizen) en het Boertanger moor. Het is de bedoeling dit programma in de zomer van 1995 te presenteren.

Belangrijke instrumenten die ons daarbij ter beschikking staan, zijn de Provinciale VVV, het Toeristisch Platform Drenthe (TPD), het Drents Museum, het K&C en de Recreatieschappen.

Beleidsvoornemens

- CT&F1 Wij zullen, zo mogelijk ook in SNN-verband, onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het sterker profileren van het cultuur(historisch) toerisme in Drenthe als belangrijke toegevoegde waarde voor het toerisme in Drenthe in het algemeen.
- CT&F2 In samenwerking met de provinciale en plaatselijke VVV's, de ondernemers uit de toeristisch-recreatieve wereld, de plaatselijke en provinciale attracties, moet verder worden gewerkt aan de ontwikkeling en toeristische ontsluiting van het Drents cultuurhistorisch erfgoed, zoals bewaard in de vorm van hunebedden, Drentse dorpen, Veenhuizen en het Bourtanger moor, onder meer door de realisatie van thematische routes, voorlichting en informatie.
- CT&F3 Wij zullen in het kader van cultuurtoerisme een project starten om samen met gemeenten en instellingen te onderzoeken hoe de sector van het cultureel erfgoed uit de markt van cultuur en cultuurtoerisme structureel meer eigen inkomsten kan verwerven om de instandhouding ervan veilig te stellen.

2.8.2. Festivals

Situatie

Festivals in Drenthe beperken zich niet tot zomerse activiteiten voor toeristen; zij vinden het hele jaar door plaats op meerdere plaatsen in de provincie.

Festivals geven extra kleur aan de cultuur in een provincie. Zij vormen een belangrijke aanvulling op het reguliere kunstaanbod.

Een festival is een concentratie van kunstactiviteiten en vervult een echte publieksfunctie. Festivals kunnen naamsbekendheid opbouwen als ze jaarlijks worden georganiseerd. In Nederland horen sommige festivals helemaal bij een bepaald gebied. Zo hoort het Oerol-festival bij Terschelling en het Noorderslagfestival (een spektakel voor de popmuziek liefhebbers dat jaarlijks in januari in de Oosterpoort plaatsvindt) in Groningen. De belangrijkste culturele festivals in Drenthe zijn het Poppenspeelfestival te Meppel, het Festival Vrouwenfilms te Assen en de Internationale Vlinderstad Blues & Jazz Nacht te Emmen. Een interessant nieuw festivalinitiatief dat in de afgelopen zomer in Emmen voor het eerst heeft plaatsgevonden is het strecktaalmuziekfestival MUZEM. Genoemde festivals trekken niet alleen bezoekers uit Drenthe, maar ook uit (Noord-)Nederland. Naast deze festivals voor kunstliefhebbers, worden in de zomermaanden festivals georganiseerd die een duidelijk toeristische functie hebben: bij voorbeeld het Internationale Volksdansfestival te Odoorn en het Drents wagenspeelfestival.

Daarnaast zijn er nog festivals die vooral van belang zijn voor amateurkunstenaars. Ze bieden de amateurs een goede gelegenheid om podiumervaring op te doen voor een groter publiek dan zij doorgaans gewend zijn. Vanuit het beleid op het gebied van de amateurkunst worden deze festivals door de provincie gesubsidieerd, zoals het tweejaarlijkse amateurdansfestival te Emmen dat in 1995 zijn eerste lustrum viert.

Wij vinden het overigens van belang dat de festivals niet alleen gespreid over het hele jaar, maar ook gespreid over de provincie plaatsvinden. Een concentratie van evenementen op een plek zou ons inziens geen recht doen aan een gevarieerd en toegankelijk cultureel aanbod voor alle inwoners van Drenthe.

Ten behoeve van de ondersteuning van culturele festivals in Drenthe staan ons de volgende instrumenten ter beschikking:

- de Subsidieregeling activiteiten op het gebied van kunst en cultuur;
 - het K&C, met name de Afdeling Amateurkunst en Podium Dichterbij, die assistentie moeten verlenen waar mogelijk, ook wanneer het festival geen eigen initiatief is.
- De ondersteuning van festivals is niet altijd en zeker niet alleen een verantwoordelijkheid van de provincie. Dit blijkt ook uit het bedrag dat de provincie Drenthe voor festivals uittrekt. Zeker in vergelijking met andere kleine provincies als Zeeland en Utrecht is dat niet veel.

In de financiering van festivals spelen naast de provincie vooral de grote gemeenten een rol en verstrekken, met het oog op de belangrijke neveneffecten van festivals (zoals het vergroten van de omzet) ook winkeliersverenigingen, horecagelegenheden en bedrijven financiële bijdragen. Festivalbezoekers worden vaak (ons inziens terecht) om een bijdrage gevraagd in de kosten van een evenement.

Beleidsvoornemens

- CT&F4 Wij achten een gevarieerd en gespreid aanbod van culturele festivals in Drenthe van belang. Wij zullen proberen te bevorderen dat festivals breed worden gedragen, zowel voor wat betreft de kosten als in het publieksbereik.
- CT&F5 Wij zullen bevorderen dat de diverse gesubsidieerde instellingen zich verantwoordelijk voelen voor en waar mogelijk behulpzaam zijn bij de opzet en organisatie van belangrijke culturele festivals in Drenthe.

1. Overdrachtsuitgaven in verband met kunst- en cultuurbeleid

Produkten/activiteiten	Krediet- nummer	Doeluitkering derden in 1995 in f	Beschikbaar budget 1995 in f
- Versterken cultureel klimaat:	083000		
Versterking culturele infrastructuur	083090		40.000
Culturele prijs	083090		17.500
Activiteiten kunst en cultuur	083190		143.000
- Kunst & Cultuur Instituut Drenthe	083010		3.575.400
- Taal, geschiedenis, archeologie:	083170		
Commissies			1.000
Noord-Drentse Volksalmanak			13.000
Stichting Oeze Volk			38.875
Stichting Het Drentse Boek			51.156
Drentse Schrieverskring			1.300
Stichting ROET			4.000
Fonds Drentse publikaties	08319		25.000
Drentse Historische Vereniging	08337		4.000
- Ondersteuning Drentse musea:			
Activiteiten musea	08334		45.000
Federatie Drentse Musea en Oudheidkamers	08339		5.000
Herinneringscentrum Kamp Westerbork	08009		11.000
Stichting Schone Kunsten rond 1900	08314		21.500
- Archiefinspectie	015110		
- Professionele/semi-professionele kunsten:			
Muziekuitvoeringen	08315		20.000
Toneelvereniging "Diever"	08316		8.000
Toneelvereniging Erica			3.000
Stichting Theater te Water			25.000
De Citadel Jeugdtheater			132.000
Tryater/Finn			51.000
Theateruitvoeringen			20.000
Vrouwenfilmfestival	08319		17.000
- Bestedingsplan beeldende kunst en vormgeving:			
Aankoop kunstwerk	08314		15.000
Aankoopcommissie			3.000
Subsidies beeldende kunst		680.000	655.000
- Amateurkunst en kunstzinnige vorming:			
Drents Jeugd Orkest	08315		5.000
Drents Symfonie Orkest			18.900
Drents Senioren Orkest			8.050
Drents Kamerkoor			5.700
Drents Oratoriumvereniging			10.500
Stichting Samenwerkende Korenorganisaties Drenthe			23.475
Provinciaal Harmonie Orkest Drenthe	08318		7.000
Samenwerkende muziekorganisaties in de Provincie Drenthe			26.700
Drents Centrum voor Amateurtheater	08319		2.000
Stichting Volksdans Drenthe			2.000

Produkten/activiteiten	Krediet- nummer	Doeluitkering derden in 1995 in f	Beschikbaar budget 1995 in f
- Regionale radio en tv	08004	4.219.329	4.219.329
- Provinciale Bibliotheekcentrale Drenthe	08414		4.379.000
- Kennisbank Monumentenzorg	083280	170.000	
- Restauratie/onderhoud monumenten:	083240		
Restauratie monumenten			225.000
Instandhouding provinciale monumenten			50.000
Onderhoud rijksmonumenten			12.500
Draaipremie molens			20.000
- Restauratieverkenningen	083250		
- Herstel rieten daken	083230		298.300
- Ondersteuning monumentenorganisaties:	083270		
Stichting Monumentenwacht Drenthe			136.950
Stichting Oud-Drenthe			5.000
Bond Heemschut			5.000
Molensichting			5.000
Totaaltelling overdrachtsuitgaven		5.069.329	14.411.135
Totaal apparaatskosten			1.521.168
			15.932.303

Resumerend

Totaal uitgaven voor kunst en cultuur in 1995*:	15.932.303
Totaal te ontvangen doeluitkeringen van derden:	5.069.329
Totaal ten laste van de algemene middelen van de provincie:	10.862.974

* Exclusief post 0833.3 ten behoeve van het Drents Museum ter grootte van f 5.487.349,--.